

Türkiye'nin kayyumla imtihanı

4 Kasım 2024 Pazartesi

Haber Merkezi

Türkiye'nin kayyum karnesi kabarık... Son olarak DEM Partili Tunceli Belediyesi'ne ve CHP'li Ovacık Belediyesi'ne aynı anda kayyum atandı. Belediye başkanları görevden alındı. Peki belediyelere kayyum ataması ne zaman başladı? Detaylar haberimizde.

Türkiye'nin kayyum karnesi

Kayyum atamaları, belediye başkanlarının görevden alınarak yerlerine merkezi hükümet tarafından görevlendirilen kamu yöneticilerinin atanması süreci.

1980 askeri darbesi sonrası kayyum atamaları

2016'da KHK ile yasalaşan kayyum uygulamasının geçmişi 1980 askeri darbesine kadar uzanıyor. Darbe sonrası diğer kamu kurum ve kuruluşlarının yanı sıra belediyeler de kayyum atamalarından payını aldı. İçişleri Bakanlığı, birçok belediye başkanını siyasi sebeplerle görevden aldı ve belediyelere kayyum atadı.

Kayyum uygulaması 2016'dan sonra hız kazandı

2016 ve sonrası uygulama yaygınlaştı

Kayyum politikası, 15 Temmuz 2016'daki darbe girişiminden sonra ilan edilen Olağanüstü Hal (OHAL) sürecinde hız kazandı.

Kayyum atamalarına dayanak gösterilen fıkranın eklendiği tarih: 1 Eylül 2016.

15 Temmuz darbe girişiminden 1.5 ay sonra 674 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 38. Maddesi'ne dayandırılarak 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 45. maddesine terörle mücadele kapsamında şöyle bir ek geldi:

"Belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesinin terör veya terör örgütlerine yardım ve yataklık suçları sebebiyle görevden uzaklaştırılması veya tutuklanması ya da kamu hizmetinden yasaklanması veya başkanlık sıfatı veya meclis üyeliğinin sona ermesi hallerinde 46. Madde'deki makamlarca belediye başkanı veya başkan vekili ya da meclis üyesi görevlendirilir."

Bu dönemde, özellikle HDP'li belediyelere yönelik kayyum atamaları geniş çapta uygulanmaya başlandı. OHAL Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile, "terörle bağlantılı" oldukları iddiasıyla bazı belediye başkanları görevden alındı. Yerlerine kayyum **atandı**.

Diyarbakır'a bağlı Sur ve Silvan ilk kez kayyum atanan ilçeler oldu. KHK'nın yürürlüğe girmesiyle, 11 Eylül 2016'da Batman ve Hakkari'nin yanı sıra 28 belediyeyi seçilmiş belediye başkanları değil kayyum yönetiyordu.

2021'de HDP'li üç büyükşehir, beş il, 33 ilçe ve yedi belde belediyesi olmak üzere toplam 48 belediyede kayyum yönetimi vardı.

31 Mart seçimleri sonrası uygulamalar

Türkiye 31 Mart 2024'te yeni bir dönemece girdi. İktidardaki AKP, 22 yıl ve 18 seçim aradan sonra ilk kez ikinci parti oldu. AKP lideri Recep Tayyip Erdoğan seçim gecesi konuşma yaptı. Erdoğan, konuşmada halkın verdiği mesajı duyduğunu ve sonuca saygı duyduğunu söyledi.

Fakat 2 Nisan'da Van Büyükşehir Belediyesi'nde mazbata **krizi oldu**. İl Seçim Kurulu, başkanlık mazbatasını seçimi kazanan Abdullah Zeydan'a vermedi. İtirazlar ve kentte yaşanan protestolar sonrası Zeydan mazbatasını aldı.

Haziran ayına gelindiğinde ise İçişleri Bakanlığı Hakkari Belediyesi'ne **kayyum atadı**. Seçimle gelen belediye başkanı Mehmet Sıddık Akış tutuklanarak **cezaevine gitti**.

Uygulama, 31 Ekim 2024'te Esenyurt'a kayyum atanmasıyla sürdü.

Öte yandan 4 Kasım'da ise bu kez Mardin, Batman ve Halfeti Belediyeleri kayyum uygulamasının hedefi oldu.

Bakanlık, Ahmet Türk'ü, 2016, 2019 ve 2024'te olmak üzere üç kez görevden aldı.

Ayrıca Bakanlık, Van ve Diyarbakır Büyükşehir Belediyelerine ise bugüne kadar ikişer kez kayyum atadı.

Son olarak 22 Kasım'da DEM Partili Tunceli Belediyesi ile CHP'li Ovacık Belediyesi'ne aynı anda kayyum atadı.

Kayyum politikasına tepkiler

Kayyum uygulaması, demokrasi ve yerel yönetimlerin bağımsızlığı açısından geniş çaplı eleştiriler aldı. Eleştiriler, özellikle seçimle gelmiş belediye başkanlarının halk iradesiyle göreve geldikleri ve kayyum atamalarının bu iradeye müdahale olarak görüldüğü noktasında yoğunlaştı.

Avrupa Konseyi, kayyum atamalarının Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'na aykırı olduğunu belirterek Türkiye'yi uyardı. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) de bu uygulamanın demokratik temsil hakkına zarar verdiği yönünde görüş bildirdi.

Kayyum uygulamasının hukuki boyutları da tartışma konusu. Türkiye'de belediyelere kayyum atanmasını sağlayan yasal düzenlemeler, KHK'lar ve belediye kanunları çerçevesinde gerçekleşti. Ancak bu düzenlemelerin, halkın iradesini temsil eden yerel yöneticilerin merkezi hükümet tarafından görevden alınması anlamına geldiği gerekçesiyle **eleştiriliyor**.

Medyascope'u destekle. Medyascope'a abone ol.

Medyascope'u senin desteğin ayakta tutuyor. Hiçbir patronun, siyasi çıkarın güdümünde değiliz; hangi haberi yapacağımıza biz karar veriyoruz. Tıklanma uğruna değil, kamu yararına çalışıyoruz. Bağımsız gazeteciliğin sürmesi, sitenin açık kalması ve herkesin doğru bilgiye erişebilmesi senin desteğinle mümkün.

Aylık/yıllık abone ol

Tek seferlik destek ver

Medyascope'u **Google Haberler** üzerinden takip edin

Medyascope'un mobil uygulamasını indirin

İlgili içerikler

Haber Merkezi / Diğer içerikleri

Erdoğan muhalefeti yine "Ankara merkezli" siyaset yapmaya çağırdı

09 Mart 2026

Edis'in uyuşturucu testi pozitif çıktı

09 Mart 2026

Bugün bilmeniz gerekenler (9 Mart 2026)

09 Mart 2026

CHP lideri Özgür Özel hakkında soruşturma

09 Mart 2026

Özgür Özel, ilk celseden sonra konuştu: "İyi ki böyle bir heyet var, millet görsün bunların ciddiyetini"

09 Mart 2026

Ekrem İmamoğlu'nun avukatları, reddi hakim talebinde bulundu

09 Mart 2026

Haftanın en popüler içerikleri

- İBB davası başladı: Ekrem İmamoğlu'nun avukatlarının "reddi hakim" talebi reddedildi, duruşmanın ilk celsesi sona erdi
- Kadıköy'de karakolda işkence iddiası: Saatlerce dövüldü, kola şişesi sokmaya çalıştılar
- Türkiye'ye yönelen İran balistik füzesi imha edildi
- Çeşme Belediye Başkanı Lal Denizli'nin uyuşturucu testi sonucu negatif çıktı
- APP plaka cezası 280 bin liraya yükseldi: Değiştirmek için ne yapılması gerekiyor?
- Türkiye İran savaşını nasıl izliyor, Ankara'nın kırmızı çizgileri neler?
- Transatlantik: Tüm yönleriyle İran savaş
- Binlerce yıl hapis istemi: İşte İmamoğlu'na açılan siyasi davalar ve soruşturmalar
- Gürkan Çakıroğlu yazdı: Her ay Muharrem, her gün aşure, her yer Kербela
- Tarihi dava başlıyor: İşte İBB davası hakkında bilmeniz gerekenler

Medyascope Podcast

Sesli içeriklerimizi Spotify ve Apple Podcasts üzerinden dinleyebilirsiniz.

Medyascope'un günlük e-bülteni

Andaç'a abone olun

Editörlerimizin derlediği öngörüler, analizler, Türkiye'yi ve dünyayı şekillendiren haberler, Medyascope'un e-bülteni **Andaç**'la **her gün** mail kutunuza.

Ad Soyad E-posta adresi

☐ Kişisel verilerimin işlenmesine yönelik [aydınlatma metni](#)ni ve [ticari elektronik iletici gönderimi hakkındaki bilgilendirmeyi](#) okudum ve anladım.

☐ 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu kapsamında, Scope Medya Ticaret Pazarlama A.Ş.'ye ("Medyascope") sağladığım adımı, soyadı ve e-posta adresimin, bilgilendirme, pazarlama, iş ve ürün geliştirme, eğitim, ürün testleri, promosyonlar, kampanyalar, memnuniyet değerlendirmesi, eleştirileri ve diğer verilerin toplanması amacıyla işlenmesine; yurt içi ve yurt dışında yapılacak işin gereğince aktarılmasına ve bu işleme amaçlarıyla uygun süre zarfında fiziksel veya elektronik ortamda güvenli bir şekilde saklanmasına, ayrıca şirketimizin yasal yükümlülükleri kapsamında ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılabilmesine peşinen izin verdiğimi kabul ederim.

Hemen abone ol